

zoon politikon (Aristoteles)

Sama territoorium, *Gloaalne, *Riigid, Liikmed, Inimesed

Kus?

Kes?

Mis?

Millal?

ÜHISKOND

Abstraktsioon

Koeksistents

Samaaegselt

Reeglid

zoon logon

Keel, kultuur

Religioon

Järjepidev

jus divinum

jus humanum

Kehtestatud õigus (jus positivum)

ÕIGUS objektives tähenduses

Millal?

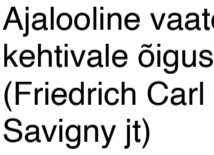
Mis? (ja kust?)

plato.stanford.edu/entries/lawphil-nature/

Etteantud õiguse (jus positivum) analüüs plato.stanford.edu/archives/spr2003/entries/legal-positivism/

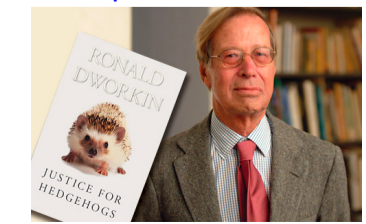
Kolmas vaatenurk

Riigi (suverääni) kehtestatud tahe (John Austin) plato.stanford.edu/entries/austin-john/

Ajalooline vaatenurk kehtivale õigusele (Friedrich Carl v. Savigny jt)

Puhas õigus (Hans Kelsen) www.youtube.com/watch?v=akh1Xci1HY0

Interpretivism (Ronald Dworkin) plato.stanford.edu/entries/law-interpretivist/

Sotsioloogid, õigusrealism nt web.archive.org/web/20070612183808/http://auraserv.abdn.ac.uk:9080/aura/bitstream/2164/33/1/050218-001.pdf

Ühishuvivid, vastastikune kasu (Adam Smith jt)

Kooperatsioon

socii, liitlased

Mida peetakse aktsepteeritavaks

Tavad, viisakus

Õiguse puudumine (Leon Petrazycki) www.researchgate.net/publication/329345096_Leon_Petrazycki_on_No_rms_and_Their_Logical_Study

ÕIGUS

Ühistu

Vahendaja

*Väärtused

Kohustused

Õigused subjektives tähenduses

Õiguspoliitika

Tuleviku õigus

Õigusvõrdlus: õigusperikonnad (kontinentaalne, Common Law, islami jne)

Õigusdogmatika e praktiline jurisprudents

Varem kehtinud õigus

Õigus(aja)lugu: õiguse areng arhailisest tänapäevaseni

Õigusfilosoofia, õigussotsiologia

Õiguse metodoloogia

Kas õigusteatus on teadus? Jurisprudents e õigusteooria

Erinevad suhted (Wesley N. Hohfeld)

Opposites	Correlatives
If A has a <i>claim</i> , then A lacks a <i>no-claim</i> .	If A has a <i>claim</i> , then B has a <i>duty</i> .
If A has a <i>liberty</i> , then A lacks a <i>duty</i> .	If A has a <i>liberty</i> , then B has a <i>no-claim</i> .
If A has a <i>power</i> , then A lacks a <i>disability</i> .	If A has a <i>power</i> , then B has a <i>liability</i> .
If A has an <i>immunity</i> , then A lacks a <i>liability</i> .	If A has an <i>immunity</i> , then B has a <i>disability</i> .

Kohustuse subjekt

Õigussuhe

Õiguse subjekt

Normi struktuur

Juriidiline fakt (subsumeerimine)

Hüpotees: "Kui A"

Dispositsioon: "siis B"

*Sanktsioon: "vastasel korral C"

Modaalsused: imperatiivne "peab", dispositiivne "võib" jne

Normi tõlgendamine

Tõlgendusmeetodid: grammatiline, süstemaatiline, teleoloogiline, ajalooline (jne)

Õiguse struktuur

Avalik õigus: Konstitutsiooniõigus, haldusõigus, karistusõigus, menetlusõigus, rahvusvaheline avalik e rahvasteõigus jne

Eraõigus: Tsiviilõigus, kaubandusõigus, rahvusvaheline eraõigus jne

Üldiselt subordinatsioonisuhe subjektide vahel

Üldiselt subordinatsioon puudub

Normatiivne fakt

Seadus vm kirjalik allikas: Normatiivsete aktide hierarhia

Põhimõtte

Tavaõigus